

Från skapelsen till en ny skapelse

Ville Auvinen

Skapelsen i Gamla testamentet

Skapelsen är ett av de centralaste temata i Gamla testamentet och i hela Bibeln. Eftersom Bibeln börjar med skapelseberättelsen, har skapelsen en speciell betydelse. Allting börjar med den och allting är byggt på den. Skapelsen och försoningen är Bibelns två brännpunkter.

Skapelseberättelsen – och Bibelns skapelseteologi mera generellt – lär samtidigt om såväl skillnaden som gemenskapen mellan Skaparen och den skapade. Skaparen är Skapare och den skapade är skapade, men Skaparen vill ha gemenskap med sin skapelse.

Skapelsen berättar om Guds storhet och suveränitet. Detta betonas speciellt i de sista kapitlen i Jobs bok. Job, som på något sätt tror sig vara på något sätt en likvärdig diskussionspartner med Gud, får uppleva skapelsens under, och han måste erkänna sin litenhet inför Skaparen.

I psalmerna förvandlas Gamla testamentets teologi till Guds lov. Gud prisas för sina verk. I många psalmer prisas Gud för sina skapelseverk i tidens början (t.ex. Ps 8; 33; jmf Uppb 4:11), men därutöver tackar man Gud också för, hur han som Skapare tar hand om sin skapelse (t.ex. Ps 65; 104). Människans särställning behandlas i psalm 8, såsom förstås redan i själva skapelseberättelsen (1. Mos 1:6).

En märkvärdig gammaltestamentlig skapelsetext är Ords 8, där det berättas om Guds personliga Vishet. Visheten talar om sig själv och säger, att han var med när Gud skapade världen.

Profeten Jesaja behandlar skapelsens tematik i sina profetior om frälsningens tid. Frälsningens tid betyder enligt profeten, att Gud skapar nya himlar och en ny jord.

Skapelsen i Nya testamentet

Gamla testamentets skapelseteologi tas emot som en självklar grund i Nya testamentet, men den får också några nya dimensioner. Den centralaste är kristologins perspektiv till skapelsen. De första kristna förstod att Visheten, som talar i Ords 8 är Kristus. Således skriver Johannes (Joh 1:3), Hebreerbrevets författare (Hebr 1:2) och Paulus, (1. Kor 8:6; Kol 1:15–20) om hur Gud skapade världen genom Kristus.

En annan viktig synvinkel är, att den nya skapelsen, som Gamla testamentet berättar om, på sätt och vis redan har börjat. Både Paulus och Jakob kallar nämligen den pånyttfödda människan för en ny skapelse (2. Kor 5:17; Gal 6:15; Ef 4:24; Jak 1:18). Även annars har man i Nya testamentet tolkat den gammaltestamentliga eskatologin, enligt vilken en ny världsålder följer den gamla i den eskatologiska framtiden, på så sätt att den nya redan har börjat i Jesus, fastän också den gamla ännu återstår.

I slutet av Uppenbarelseboken skildras förverkligandet av Jesajas profetia. Allting skapas på nytt (Uppb 21:5). Det är viktigt att märka, hur det nya Jerusalem skildras. Det är liksom det ursprungliga Paradiset i 1. Mos 1–2. Cirkeln sluts. Bibeln börjar med skapelsen och slutar med en ny skapelse.